

Viite

Asia

Metsänkäytön hallinnon päällikön V. Nefedjevin arvioita alan kehittämistä

Asiasanat VENÄJÄ, KESTÄVÄ METSÄTALOUS**Hoitaa UM** ITÄ-22**Hoitaa UE** MOS

Koordinoi

Tiedoksi

ITÄ-23; ITÄ-24; ITÄ-25; KPO-03

BER; PIE

KTM; MET; METSÄHALLITUS; METSÄNTUTKIMUSLAITOS; METSÄTEOLLISUUS RY;

MMM/MEO; MTK; YM

Ježhenedelnik Lesopromyšlennika lehdessä (No 21 08.-14.09) julkaistiin luonnonvaraministeriön metsänkäytön hallinnon päällikön V. Nefedjevin laaja haastattelu, jonka teemana on metsätalouden ja metsäteollisuuden hyvän yhteistyön välttämättömyys.

Hän puolustaa valtion metsänomistusta ja arvostelee subjekteja passiivisuudesta alan kehittämisen suhteen.

Nefedjev väittää, että suomalainen hakkuiden teknologia on alunperin venäläinen malli.

Uuden koordinoitineuvoston merkitystä alan kehittämisessä korostetaan.

Nefedjev arvioi, että vastoin toimittajan ennakkokäsitystä talkehministeriön ja luonnonvaraministeriön välillä ei ole näkemuseroja metsänkäyttöoikeuksien suhteen. Hän selostaa nykyisin mukaisen systeemin ja on sitä mieltä, että 49 vuoden sopimuksista on puhuttu ikään kuin uutena asiana liikaa sillä voimassa oleva laki mahdollistaa ne.

Nefedjev puolustaa vahvasti valtion metsänomistusta vedoten siihen, että metsä ei ole vain puuta vaan myös elinympäristö. Hän viittaa ulkomaisiin myös suomalaisiin asiantuntijoihin, joiden mukaan yksityistämässä tulee edetä varovaisesti. Yksityistetyssä metsäteollisuudessa tarvitaan valtiota apuun umpikujasta pääsemiseksi ja myöskään yksityistetty öljyteollisuus ei ole tuonut vaurautta Venäjän kansalle. Kanada on hyvä esimerkki valtion metsänomistukseen perustuvasta menestyvästä metsäsektorista. Metsien yksityistäminen ei lisäisi investointeja metsäteollisuuteen.

Yksityistämisaikatuksen taustalla on vain halu saada luonnonvarojen yritysten hallintaan. Esimerkiksi Kiina on saanut paljon investointeja vaikka valtio omistaa maan ja luonnonvarat. On luotava yleiset institutionaaliset edellytykset investoinneille. Metsien vuokrasopimusten kiinnittäminen tulee tehdä mahdolliseksi.

Nefedjevin mielestä monet subjektit ovat suhtautuneet passiivisesti metsätalouden kehittämiseen. Yleisesti puhutaan riittämättömistä valtuuksista ryhtymättä toimenpiteisiin. Metsävarannon käytön toimivaltaa ei voida kokonaan delegoida subjekteille. On luotava järjestelmä, jossa merkittävistä asioista sovitaan yhdessä subjektin ja federaation metsähallinnon kesken. Ei ole olemassa yhtään metsäsektorin alueellista kehittämissuunnitelmaa, jossa tarkasteltaisiin metsätaloutta ja metsäteollisuutta kokonaisuutena. Tehtaiden puunhankinnan ongelmat johtuvat tästä. Raakapuuta viedään muualle sellaisilta alueilta, joiden teollisuus tarvitsee puuta. Karjala ja muut Luoteis-Venäjän alueet eivät käytä mahdollisuutta minimikantohinnan korottamiseen. Karjalan tasavallan menettely, jossa vuokrataan metsää vain paikallisille toimijoille, on vastoin metsälakia.

Luonnonvaraministeriö on valmistellut asetuksen vuokrauksesta ja kilpailuttamisesta. Subjektit voivat täsmentää niitä omilla säädöksillään mutta pääperiaatteita ne eivät voi muuttaa. Ministeriöllä on tietokanta, jonka avulla seurataan tarkasti vuokrauksia. Jos pitkäaikaisia sopimuksia ei jossakin synny, voidaan aluetta konsultoida mutta ei määrätä. Kuvernöorien puhe riittämättömästä vallasta ei pidä paikkaansa.

Toimittaja kysyy, olisiko Venäjällä tarpeen soveltaa läntisiä metsänkäytön malleja. Nefedjev vastaa, että mahdolliset muualta tuotavat menetelmät on sovitettava Venäjän erityispiirteisiin. "Esimerkiksi suomalainen hakkuiden teknologia on venäläinen malli. Menetelmän kehitti jo ennen vallankumousta Kravtšinskij. Kyseessä on vaiheittaisten hakkuiden [postepennyje rubki] menetelmä. Me teemme myös kasvatushakkuita. Meillä minimitiheys hakkuun jälkeen on 0.7-0.8 ja suomalaisilla 0.4-0.5." Ministeriö teki tänä vuonna päätöksen metsänkäsittelyohjeiden laadinnasta edellyttäen alueellisten näkökohdient huomioon ottamista. Tuli myös ääriesityksiä, sillä pari aluetta esitti menetelmäksi parhaan puuston harsintaa.

Nefedjevin mielestä teollisuuden puun niukkuuden syynä on alueellisen koordinaation puute. Keskusteluissa on esimerkkinä ollut lähinnä Karjala ja Segezhan kombinaatti. Luonnonvaraministeriö on tehnyt päätöksen tehostetun kuitupuun tuotannon pilot-hankkeista 8 kombinaattia varten Luoteis-Venäjällä (kts. MOS0035-64). Toinen kehittämissuunnitelma on vuokrata kokonaisia leshooseja, jolloin vuokraaja ottaisi kokonaisvastuun puunkorjuusta ja metsänhoidosta. Tätä vaihtoa kehitellään Segezhasa.

Vuokrauksen ja konsession erosta puhutaan paljon. Nefedjev sanoo kysyneensä asiaa kanadalaisilta ja ranskalaisilta ja saaneensa vastauksen, että vuokraus on kestoaltaan 5 vuoteen asti ja konsessio sitä pidempi. Sanotaan, että konsessioon kuuluvat investoinnit mutta niin ne kuuluvat pitkäaikaiseen vuokraukseenkin. Olemme vasta aloittaneet vuokrauksen, kun esitetään jo konsessioita. Tässä on tarpeettomasti korostettu käsitteiden eroja. Nefedjev kertoo vastustavansa konsessioita valtakunnan rajan tuntumassa varsinkin Kauko-Idässä. Näillä alueilla riskinä on vaikeasti hallittava ulkomainen ekspansio.

Vanhon metsien suojeluun suhtaudutaan Venäjällä myönteisesti mutta, jos Venäjän metsiä suojellaan myös kansainvälisiin tarpeisiin tulee taloudelliset ja sosiaaliset tappiot jotenkin kompensoida. Nefedjev sanoo Venäjän olevan valmis luvattomien hakkuiden kansainväliseen kontrolliin.

Metsäsertifiointi on eräs tärkeimmistä kehittämissuunnitelmista. Vapaaehtoisen sertifiointin kesken eräisyys haittaa metsäteollisuuden tuotteiden vientiä ja metsätaloutta. Toukokuussa perustettiin akateemikko A. Isajevin johtama kansallinen metsäsertifiointineuvosto. Parhaillaan valmistellaan ministeriön ja metsäteollisuuden koordinoituneuvoston kokousta, jossa tullaan käsittelemään vapaaehtoista sertifiointia. Todennäköisesti venäläinen järjestelmä ei tule poikkeamaan paljon PEFC:stä tai FSC:stä.

Hallitus on vahvistanut metsätalouden ja metsäteollisuuden päästrategiat mutta silti tarvitaan pitkäjänteinen kansallinen metsäpolitiikka. Todennäköisesti tullaan nimittämään työryhmä valmistelemaan tätä asiaa.

Seuraavassa koordinoitineuvoston kokouksessa tullaan tekemään federaation hallitukselle esitys metsäteiden rakentamisesta. Kantorahan taso on liian alhainen, jotta siitä voitaisiin ohjata rahoitusta teiden rakentamiseen.

Koordinoitineuvosto on uusi elin metsätalouden ja metsäteollisuuden yhteistoiminnan kehittämisessä. Siihen kuuluvat luonnonvaraministeriöstä molemmat metsäasioiden varaministerit, duuman ja federaationeuvoston jäseniä, metsäteollisuuden edustajia sekä joidenkin muiden virastojen edustajia. Viimeksi Karjalassa käsiteltiin lainsäädännön uudistamista ja seuraavassa kokouksessa Pihkovassa käsitellään mallimetsän esimerkin pohjalta vapaaehtoista sertifiointia.

Valtion metsiä hoitaa omistajan toimeksiannosta valtion metsähallinto. Sen ja yksityisen metsäteollisuuden hyvä yhteistyö on välttämätöntä.

Arviointia

V. Nefedjev on metsäinsinööri, joka on pitkään työskennellyt metsätalouden suunnittelun tehtävissä. Hän on 1990-luvulla ollut tiedeakatemian metsäekologian ja metsien tuottavuuden keskuksen palveluksessa. Hän suorittanut tohtorin tutkinnon maantieteessä ja laatinut useita tieteellisiä julkaisuja. Vuodesta 2002 lähtien hän on johtanut luonnonvaraministeriön metsänkäytön hallintoa. Nefedjeviä voidaan pitää eräänä johtavana metsävirkamiehenä varaministeritason alapuolella. Hän on viime aikoina ollut ministeriön metsävirkamiehistä ehkä eniten esillä julkisuudessa. Olen tavannut hänet pari kertaa. Tämä haastattelu on mielenkiintoinen senkin takia, että yleensä vain luonnonvaraministeri ja varaministerit ottavat julkisuudessa kantaa kehittämiskysymyksiin.

Nefedjev puolustaa valtion metsänomistusta ja katsoo, että yksityistämisen tarjoamia hyötyjä on liioiteltu. Hänestä kiinnityskelpoinen pitkä vuokrasopimus on riittävä perusta metsän käytölle. Tämä kanta vaikuttaa realistiselta Venäjän nykytilanteessa. Totta on myös se, että vuokrausta ja konsessiota koskeva keskustelu on ollut ajoittain sekavaa.

Nefedjev korostaa sitä, että pitkät vuokrasopimukset ovat jo nykyisen lain mukaan mahdollisia. Kuvnööreillä on ollut riittävät valtuudet mutta niitä on käytetty painottaen ilman kilpailua tehtäviä lyhyitä sopimuksia. Tämä on eräs pääsyy siihen ongelmalliseen tilanteeseen, mihin viime vuosina on ajaututtu.

Ensimmäistä kertaa näen ajatuksen, että suomalainen "hakkuiden teknologia" olisi venäläistä perua. Tunnettu metsänhoidon tutkija D. Kravtšinskij (1857-1918) kehitti Lisinon koealueella Pietarin lähellä nimeään kantavan kuusi- ja lehtipuumetsien vaiheittaisten hakkuiden järjestelmän, jossa turvataan havupuiden uudistuminen ja estetään lehtipuiden osuuden kasvu. Tällä systeemillä ja suomalaisella metsänkäsittelyllä on yhteyksiä samaan saksalaiseen metsänhoidon perinteeseen. Nefedjev ilmeisesti kärkehtää tahallaan haluten tuoda esille sen, että on olemassa venäläisiä kehittyneitä menetelmiä. Hän jättää kertomatta, että nyt mainittua eikä muitakaan metsänhoidollisesti hienoja menetelmiä ole juurikaan sovellettu käytäntöön Venäjällä. Lyhyt viittaus harvennustiheyksiin on tärkeä periaatekysymys; venäläisten tavoitteena ovat selvästi tiheimmät metsät kuin suomalaisilla.

Myös muista lähteistä käy ilmi, että uudella tänä keväänä perustetulla luonnonvaraministeriön ja metsäteollisuuden koordinaationeuvostolla on merkittävä rooli metsäsektorin kehittämisessä. Vapaaehtoisen sertifiointin toteutus näyttää nopeutuvan pitkän odotteluvaiheen vaiheen. Venäläisillä on epärealistisia odotuksia sertifiointilla saatavien hyötyjen suhteen.

LIITTEET

-